

УДК 338

О. І. Шукін,
докторант кафедри менеджменту організацій
Класичного приватного університету

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТНО-ОПЕРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

ESSENCE AND FEATURES PROJECT-OPERATIVE MANAGEMENT DEVELOPMENT of INVESTMENT POTENTIAL of INNOVATIVE ACTIVITY of ENTERPRISES

Анотація. Визначено й розкрито сутність проектно-оперативного управління інвестиційним потенціалом розвитку інноваційної діяльності, що базується на синтезі технологій проектного і оперативного управління та дозволяє розглядати цей цілеспрямований процес як взаємодію функціонування методів унікального набору проектних інноваційних завдань.

Annotation. Certainly and essence is exposed project-operative management of development of innovative activity which is based on the synthesis of technologies of project and operative management and allows to examine this purposeful process as co-operate functioning of methods of unique set of project innovative tasks investment potential.

Ключові слова: проектне управління, оперативне управління, інноваційна діяльність, інвестиційний потенціал, розвиток.

Постановка проблеми. Подальший розвиток ринкових відносин і наступні за цим перетворення в економічній системі постійно вимагають вирішення найважливіших проблем у сфері оперативного управління діяльністю підприємств, що, у свою чергу, викликає найгострішу потребу у якісному менеджменті та висококваліфікованих фахівцях, які не тільки знають свою справу, але і володіють необхідним професійним арсеналом технологічного впливу.

Різним аспектам оперативного та проектного управління діяльністю корпоративних структур промисловості в контексті економіки регіону присвячені роботи таких відомих зарубіжних дослідників як У. Айзард, І. Ансофф та А. Бендевід-Вал, російських науковців - А. Гранберг, Ю. Гладких, М. Дорогова, Т. Морозової, К. Плетньова, В. Шапіро Б. Чуба, українських - Б. Андрушків, А. Воронкова, Л. Головкова, А. Задоя, Г. Козаченко, В. Осецькій, В. Порожня, С. Салига, Г. Семенов, Л. Сергєєва, А. Сірко, В. Федулова, А. Ткач, В. Якубенко та ін.

Одним із головних завдань формування національної інноваційної системи України є подальший розвиток потенціалу інноваційної діяльності вітчизняних підприємств за рахунок реалізації моделі інноваційно-інвестиційного розвитку економіки. У зв'язку з цим набувають актуальності питання щодо визначення адекватних реаліям трансформаційного процесу стратегій, механізмів, методів, моделей проектно-оперативного управління розвитком інвестиційного потенціалу інноваційної діяльності.

Мета статті. Визначити й розкрити сутність проектно-оперативного управління інвестиційним потенціалом розвитку інноваційної діяльності, що базується на синтезі технологій проектного і оперативного управління.

Виклад основного матеріалу. Ринкові відносини вимагають посилення ролі, перш за все, економічних методів господарського керівництва, перегляду усталених концепцій оперативного управління, застосування нових методів аналізу і побудови системи оціночних показників. Складність проблеми науково обгрунтованого оперативного управління для будь-якого промислового підприємства полягає в необхідності взаємозв'язку величезної кількості вихідних даних в єдину інформаційну мережу, де склад, умови та взаємозв'язок елементів якої без економіко-математичного апарату і знання правил моделювання визначити практично неможливо. Однак практика управління підприємствами промисловості свідчить, що для успішної роботи в сучасних умовах господарювання потрібно розумне поєднання відповідних життєвому циклу організаційних структур і програмних (проектних) форм забезпечення виробничої діяльності, побудованих на принципах матричного проектно-оперативного управління інноваційним розвитком.

Виятково важливим є принципове рішення питання про характер та комплексність процесу організаційних змін на підприємстві, які пов'язані з інвестиційно-інноваційною діяльністю. Наявні результати досліджень організаційних структур оперативного управління інноваціями підприємства показують, що вона повинна бути суто адекватна структурі виробництва, максимально гнучкою і швидше реагувати на зміни в навколишньому економічному та соціальному середовищі. Такий підхід вимагає постійних зусиль по реорганізації системи оперативного управління, пов'язаних як зі зміною зовнішніх вимог, так і з ліквідацією внутрішніх диспропорцій і неузгодженостей в системі управління.

На основі отриманих результатів досліджень можна констатувати, що основною тенденцією розвитку організаційних структур оперативного управління інвестиційно-інноваційною діяльністю та головною ланкою промислового виробництва в майбутньому десятилітті стане все більш тісне поєднання лінійно-функціональних і програмних (проектних) форм, що спирається на принципи матричного оперативного управління.

Зазвичай, технологія управління інноваційними проектами, або ж технологія проектного управління стадіями управління проектами. Управління проектами - це процес управління і координації людських і матеріальних ресурсів протягом життєвого циклу проекту. В управлінні проектами вирішуються задача: вибір та ефективна організація виконання обраного проекту.

Основні завдання проектного управління розглядати зміни в виробничій, інвестиційній та інноваційній діяльності підприємства як процес проектування, реалізація якого пов'язана з плануванням витрат і термінів виконання; контролем та аналізом і регулюванням стратегій виконання проекту. На відміну від проектного управління оперативне управління пов'язане з однаковістю та повторюваністю процесів. Отже, оперативне управління оперує повторювальними процесами, а проектне управління - пошуком новизни в реалізації поставленої мети, досягати якої необхідно з оперативною швидкістю. Тому не слід розмежовувати ці взаємозалежні поняття, а доцільно загострити увагу на синтезі проектного управління і управління проектами та оперативного управління на концептуальному рівні.

Проблема в відсутності методичного підходу до управління інноваційною діяльністю, тобто управління новими видами продукції, які орієнтовані не саме на попит продукції, а на попит ідеї інновації, який за думкою німецького дослідника Н. Schroder класифікується інноваційними намірами відповідно таких ознак: обсяг; особливість; комплексність; ступінь важкості; значення; ризики.

Головним напрямком проектного управління є управління портфелями проектів. Американський інститут проектного управління (PMI) розробив стандарт з управління портфелями проектів. Відповідно стандарту методи і процеси управління портфелем включено в модель проектного управління ОРМЗ (Organizational

Project Management Maturity Model), де поєднуються різноманітні цілі формування проєктів: від розвитку асортименту; розвитку каналів збуту до розвитку виробництва; розвитку забезпечення підрозділів; підвищення якості управління; до диверсифікації бізнесу.

Отже, попит на ідеї зароджується на рівні оперативного підходу від генерації ідей на нові технології та вибору й розробки портфеля інноваційних проєктів до оптимізації часу виводу різних проєктів на ринок в вигідне середовище та просування їх там з максимально можливою віддачею від інвестицій в інновації. І якщо на цьому технологічному маршруті розривається ланцюг прогнозованої інноваційної вартості, то ніякий метод не в змозі оперативно врегулювати виниклі ринкові збурення. Справа в тому, що поведження капіталу як інвестиційного ресурсу потребує підвищення адаптивності і гнучкості прийняття рішень на етапі проєктного управління, а оперативне виконання цих рішень добре відомими методами оперативного управління нівелює можливі витрат часу і засобів в межах обмежень часу та фінансових ресурсів, тобто обмежень сукупного економічного потенціалу.

У зв'язку з цим розглянуто, яке відображення дана тенденція має місце в структурі розвитку сукупного економічного потенціалу промислового підприємства (рис. 1).

По-перше, складність управління і масштаб керуючої системи призводять до того, що труднощі проєктно-оперативного управління промисловими підприємствами будуть об'єктивно зростати в міру збільшення масштабів організації, його сукупного економічного потенціалу, ускладнення продукції та технологій його виготовлення, поглиблення спеціалізації і розширення кооперації, застосування матричних форм організації оперативного управління цим потенціалом, що буде також сприяти зростанню його складності.

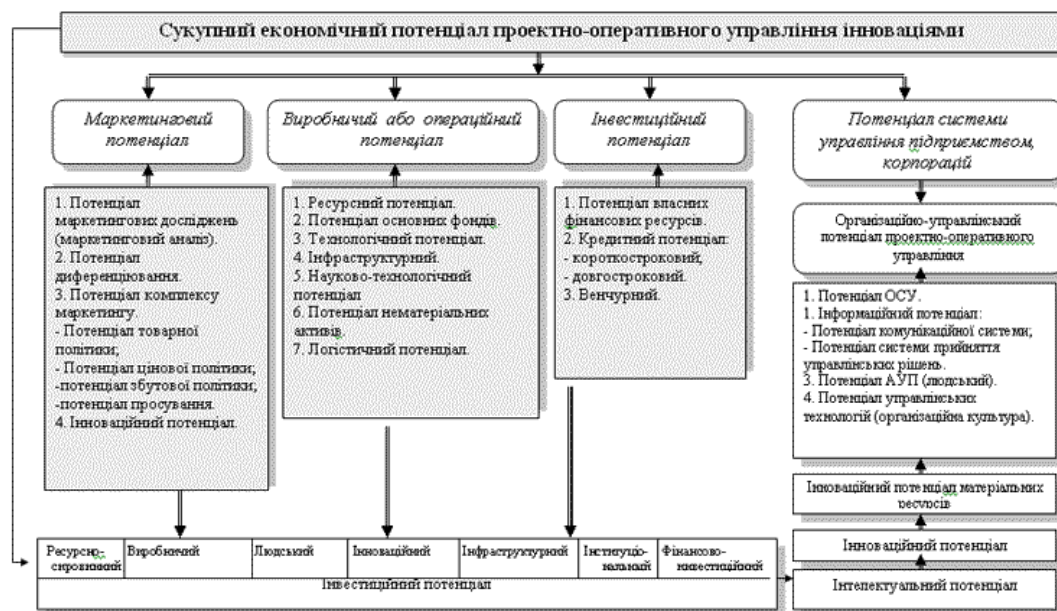

Рис. 1. Проєктно - оперативне управління підприємством у структурі його сукупного економічного потенціалу

Висновки. Узагальнюючи наявні теоретичні здобутки науковців автором вперше визначено понятійний апарат щодо сутності «проєктно-оперативного управління розвитком інвестиційним потенціалом інноваційної діяльності», що є синтезом проєктного та оперативного управління та включає погодження існуючих технологій та дозволяє розглядати цей цілеспрямований процес як взаємодію функціонування методів унікального набору проєктних інноваційних завдань та венчурних інвестиційних ресурсів за визначений проміжок часу та оперативного впливу на процеси інвестиційно-інноваційного розвитку, які змінюються протягом цього ж проміжку часу. Також визначено сутність поняття «методи проєктно-оперативного управління розвитком інвестиційного потенціалу інноваційної діяльності підприємств», як сукупність цілеспрямованих, систематизованих методів встановлення взаємозв'язків між основними чинниками, які впливають на інноваційно-інвестиційну діяльність підприємства, що визначають його інноваційний потенціал на основі проєктно-оперативного портфельного аналізу інвестицій багатоканального фінансування інновацій та стратегічного управління сценарним моделюванням конкурентоспроможності для вибору оптимальних управлінських рішень у процесі реалізації інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства. Такі якісно нові трактування категорій враховують цілеорієнтований та цілеспрямований розвиток інвестиційного потенціалу інноваційної діяльності промислових підприємств за рахунок поєднання, взаємодії та синтезу методів проєктно-оперативного управління.

Література

1. Бланк І.А. Інвестиційний менеджмент. – К.: МП «Ітем ЛТД», «Юнайтед Лондон Трейд Лимітед», 1995. – 448 с.
2. Щукін А.І. Інвестиційний потенціал в основі реалізації інноваційних проєктів : монографія / С.Б. Холод, Е.В. Гарашук, Е.Е. Козлов, А.І. Щукін, В.Г. Коверя. – Дніпропетровськ : Моноліт, 2010. – 360 с.

Стаття надійшла до редакції 01.12.2010 р.